

Γνωμοδότηση του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων όσον αφορά: την τροποποιημένη πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων [COM(2006) 213 τελικό], την πρόταση κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) της Επιτροπής ο οποίος τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002 για τη θέσπιση των κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων [SEC(2006) 866 τελικό]

(2007/C 94/03)

Ο ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ιδίως το άρθρο 286,

το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 8,

την οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών ⁽¹⁾,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2000 σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών ⁽²⁾ και ιδίως το άρθρο 41,

τις αιτήσεις γνωμοδοτήσεων σύμφωνα με το άρθρο 28 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, οι οποίες απεστάλησαν από την Επιτροπή στις 18 Μαΐου 2006 (όσον αφορά την τροποποιημένη πρόταση δημοσιονομικού κανονισμού) και στις 4 Ιουλίου 2006 (όσον αφορά την πρόταση κανόνων εφαρμογής),

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ:

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Ο κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 της 25ης Ιουνίου 2002 για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ⁽³⁾ (εφεξής «ΔΚ») καθορίζει τη νομική βάση της μεταρρύθμισης της δημοσιονομικής διαχείρισης. Το Δεκέμβριο του 2002, έπειτα από εκτεταμένες διαβουλεύσεις με τα όργανα, η Επιτροπή εξέδωσε τους κανόνες εφαρμογής του ΔΚ (εφεξής «ΚΕ»). Και οι δύο κανονισμοί, που εφαρμόζονται σε όλα τα όργανα, τέθηκαν σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2003.
2. Η τροποποιημένη πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ⁽⁴⁾ (εφεξής «πρόταση ΔΚ»), που εγκρίθηκε το 2006, υποβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 184 του ΔΚ, το

οποίο υποβάλλει το δημοσιονομικό κανονισμό σε επανεξέταση κάθε τρία έτη ή όποτε καθίσταται αναγκαίο. Ο κύριος στόχος της πρότασης ΔΚ είναι να βελτιωθούν η αποτελεσματικότητα και η διαφάνεια των κανόνων, με την επίτευξη καλύτερης ισορροπίας μεταξύ κόστους του ελέγχου και σχετικών δημοσιονομικών κινδύνων και την ταυτόχρονη διατήρηση υψηλού επιπέδου προστασίας των κοινοτικών κεφαλαίων. Η τροποποιημένη πρόταση ΔΚ εγκρίθηκε μέσω διαδικασίας συνεννόησης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου στα τέλη Νοεμβρίου του 2006. Στην παρούσα γνωμοδότηση λαμβάνεται υπόψη το κείμενο αυτό ⁽⁵⁾.

3. Προκειμένου να επιταχυνθεί η νομοθετική διαδικασία, η Επιτροπή ανέλαβε την πρωτοβουλία να υποβάλει πρόταση κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) της Επιτροπής ο οποίος τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002 για τη θέσπιση των κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ⁽⁶⁾ (εφεξής «πρόταση ΚΕ»). Ζητείται γνωμοδότηση του ΕΕΠΔ στο πλαίσιο των δύο αυτών προτάσεων.
4. Ο ΕΕΠΔ κρίνει ότι έχει σημασία να αναλυθούν οι προτάσεις, δεδομένου ότι θα επηρεάσουν τον τρόπο αντιμετώπισης ορισμένων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Ένα από τα κύρια σημεία των προτάσεων είναι ότι προβλέπουν τη δημιουργία και διαχείριση από την Επιτροπή μιας κεντρικής βάσης δεδομένων, κοινής για όλα τα όργανα και οργανισμούς, με τους υποψηφίους και προσφέροντες που εμπίπτουν σε ειδικές περιπτώσεις αποκλεισμού λόγω απάτης, και ότι επιτρέπουν την ανταλλαγή των πληροφοριακών στοιχείων των βάσεων αυτών με αρχές σε διάφορα επίπεδα. Ο ΕΕΠΔ υπογραμμίζει ότι η προβλεπόμενη κεντρική βάση δεδομένων, που θα περιλαμβάνει υποψηφίους και προσφέροντες που έχουν αναμειχθεί σε μια από τις καταστάσεις των άρθρων 93, 94 και 96 παράγραφος 1 στοιχείο β) και παράγραφος 2 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού, υπήρχε ήδη πριν από την τροποποίηση του δημοσιονομικού κανονισμού ⁽⁷⁾. Η υπάρχουσα βάση δεδομένων βασίζεται στη χρήση καταχωρίσεων διαφορετικών επιπέδων (1, 2, 3, 4, 5α και 5β) ανάλογα με τις επιπτώσεις τους σε υποψηφίους και προσφέροντες. Ωστόσο, η υπάρχουσα βάση δεδομένων, που έχει αναπτυχθεί σε επίπεδο οργάνου από την Επιτροπή, έχει ευρύτερο σκοπό από τον προβλεπόμενο στην πρόταση δημοσιονομικού κανονισμού (καλύπτει μόνο τις καταχωρίσεις επιπέδου 5). Αυτή η κεντρική βάση δεδομένων και άλλες πτυχές των προτάσεων απαιτούν προσεκτική ανάλυση από την άποψη της προστασίας των δεδομένων.

⁽¹⁾ ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31.

⁽²⁾ ΕΕ L 8 της 12.1.2001, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ L 248 της 16.9.2002, σ. 1.

⁽⁴⁾ Έγγρ. COM(2006) 213 τελικό — 2005/0090 (CNS)

⁽⁵⁾ Το άρθρο 95 παράγραφος 3 σημείο 2 έχει διαγραφεί από την τροποποιημένη πρόταση, πράγμα που συνεπάγεται βελτίωση του κειμένου από την άποψη της προστασίας των δεδομένων.

⁽⁶⁾ Έγγρ. SEC(2006) 866 τελικό.

⁽⁷⁾ Για μια ανάλυση της παρούσας κατάστασης, βλ. τη γνωμοδότηση προηγούμενου ελέγχου του ΕΕΠΔ σχετικά με το ΣΕΠ της Επιτροπής, 6 Δεκεμβρίου 2006, διαθέσιμη (στα αγγλικά) στον ιστότοπο : www.edps.europa.eu

Γνωμοδότηση του ΕΕΠΔ

5. Οι προτάσεις ΔΚ και ΚΕ απεστάλησαν από την Επιτροπή στον ΕΕΠΔ για παροχή συμβουλών, όπως προβλέπεται στο άρθρο 28 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 της 18ης Δεκεμβρίου 2000 σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (εφεξής «κανονισμού αριθ. 45/2001»). Λόγω του υποχρεωτικού χαρακτήρα του άρθρου 28 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, ο ΕΕΠΔ σημειώνει με ικανοποίηση τη ρητή μνεία αυτής της παροχής συμβουλών στο προοίμιο των προτάσεων.

II. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

6. Η Επιτροπή, ως υπεύθυνη για την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οποιονδήποτε άλλων κεφαλαίων τα οποία διαχειρίζονται οι Κοινότητες, έχει αναλάβει την καταπολέμηση της απάτης και κάθε άλλης παράνομης δραστηριότητας εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων των Κοινοτήτων. Οι προτάσεις ΔΚ και ΚΕ θεσπίζουν νέες υποχρεώσεις για την Επιτροπή όσον αφορά την ανάθεση συμβάσεων και τη χορήγηση επιδοτήσεων σε τρίτους στο πλαίσιο της διαχείρισης κοινοτικών κεφαλαίων. Δεδομένου ότι οι προτάσεις θεσπίζουν κανόνες που θα πρέπει να ακολουθούνται προκειμένου να εξασφαλίζεται η προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Κοινοτήτων, είναι ουσιώδες εν προκειμένω να παρέχονται κατάλληλες εγγυήσεις για την προστασία των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

II.1. Διαφάνεια

7. Ο ΕΕΠΔ αναγνωρίζει ότι με τις προτάσεις προωθούνται σημαντικές αρχές χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, ενώ εισάγονται ή ενισχύονται άλλες. Λ.χ., ο ΕΕΠΔ σημειώνει ότι στην αιτιολογική παράγραφο 1 της πρότασης ΔΚ αναφέρεται ότι «η διαφάνεια ιδίως πρέπει να ενισχυθεί μέσω της παροχής πληροφορίας για τους δικαιούχους κοινοτικών κεφαλαίων». Η αρχή αυτή αναπτύσσεται στα άρθρα 30 παράγραφος 3 και 53 του ΔΚ.
8. Οι διατάξεις αυτές, που ρυθμίζουν την αρχή της διαφάνειας, εισάγουν τη δημοσιότητα όσον αφορά τους δικαιούχους κεφαλαίων από τον κοινοτικό προϋπολογισμό. Ο ΕΕΠΔ τάσσεται υπέρ της προσθήκης της αρχής αυτής, τηρουμένων δεόντως της οδηγίας 95/46/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, αλλά επιθυμεί να υπογραμμίσει ότι θα πρέπει να ακολουθηθεί ενεργητική προσέγγιση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων (*), για το λόγο ότι θα γνωστοποιούνται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Αυτή η ενεργητική προσέγγιση θα μπορούσε να περιλαμβάνει αφενός προηγούμενη πληροφόρηση των υποκειμένων των δεδομένων, κατά τη συλλογή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ως προς την ενδεχόμενη δημοσιοποίηση των εν λόγω δεδομένων, και

αφετέρου εξασφάλιση του σεβασμού του δικαιώματος πρόσβασης και του δικαιώματος ένστασης του υποκειμένου των δεδομένων. Η αρχή αυτή θα πρέπει επίσης να εφαρμόζεται στην εκ των υστέρων δημοσιότητα όσον αφορά τους δικαιούχους (άρθρο 169 των κανόνων εφαρμογής).

II.2. Κεντρική βάση δεδομένων του Συστήματος Έγκαιρης Προειδοποίησης (ΣΕΠ)

9. Το άρθρο 95 της πρότασης ΔΚ ορίζει ότι δημιουργείται κεντρική βάση δεδομένων, την οποία διαχειρίζεται η Επιτροπή σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες περί επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η εν λόγω βάση δεδομένων περιέχει στοιχεία για τους υποψηφίους και προσφέροντες που εμπίπτουν σε κάποια από τις περιπτώσεις στις οποίες αναφέρονται τα άρθρα 93, 94 (*), 96 παράγραφος 1 στοιχείο β) και 96 παράγραφος 2 στοιχείο α). Όπως αναφέρεται στην εισαγωγή, η νέα αυτή μορφή του άρθρου 95, που υπογραμμίζει τον κύριο ρόλο της Επιτροπής, δεν τροποποιεί ουσιωδώς τις πρακτικές που εφαρμόζονται έως τώρα (δηλ. το άρθρο 95 του ΔΚ αναφέρει ότι κάθε όργανο έχει τη δική του κεντρική βάση δεδομένων). Πράγματι, προς το παρόν τα όργανα (10) δεν έχουν χωριστή βάση δεδομένων, αλλά χρησιμοποιούν την ηλεκτρονική βάση δεδομένων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ανταλλάσσουν πληροφοριακά στοιχεία με το όργανο αυτό (11). Για τη διαχείριση αυτής της βάσης δεδομένων ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται στην απόφαση της Επιτροπής για το Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης (ΣΕΠ) (12). Η Επιτροπή διαχειρίζεται κεντρικά όλα τα σχετικά πληροφοριακά στοιχεία και αναλαμβάνει το ρόλο κεντρικής πύλης μεταξύ όλων των οργάνων που συμμετέχουν στο σύστημα.
10. Το άρθρο 95 της πρότασης ΔΚ αναφέρει επίσης ότι η βάση δεδομένων είναι κοινή για όλα τα όργανα, τους εκτελεστικούς οργανισμούς και τους οργανισμούς του άρθρου 185 του ΔΚ. Στη συμφωνημένη μορφή του δημοσιονομικού κανονισμού το άρθρο 95 αναφέρει επιπλέον ότι οι αρχές των κρατών μελών και των τρίτων χωρών καθώς και οι οργανισμοί που συμμετέχουν στην εκτέλεση του προϋπολογισμού γνωστοποιούν στον αρμόδιο διατάκτη πληροφοριακά στοιχεία για τους υποψηφίους και προσφέροντες που εμπίπτουν σε κάποια από τις περιπτώσεις στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 93 παράγραφος 1 στοιχείο ε) (δηλ. απόφαση που έχει ισχύ δεδικασμένου). Τα εν λόγω πληροφοριακά στοιχεία γνωστοποιούνται οσάκις η συμπεριφορά του εμπλεκόμενου παράγοντα απέβη επιζήμια για τα οικονομικά συμφέροντα των Κοινοτήτων (άρθρο 95 παράγραφος 2). Οι συνέπειες της συμμετοχής των φορέων αυτών θα αναλυθούν κατωτέρω.

(*) Τα άρθρα 93 και 94 (σε συνδυασμό με το άρθρο 114 παράγραφος 2) θεσπίζουν υποχρέωση αποκλεισμού τρίτων από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης ή ανάθεσης σύμβασης εφόσον εμπίπτουν σε κάποια από τις περιπτώσεις που απαριθμούνται στο άρθρο 93 ΔΚ ή απαγόρευσης της ανάθεσης σύμβασης ή της χορήγησης επιδότησης σε τρίτους οι οποίοι τελούν υπό κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων ή έχουν καταστεί ένοχοι ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριακών στοιχείων που ζητήθηκαν από την αναθέτουσα αρχή για τη συμμετοχή τους σε διαδικασία σύναψης ή ανάθεσης σύμβασης.

(10) Άρθρο 1 του ΔΚ : Για την εφαρμογή του ΔΚ η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, η Επιτροπή των Περιφερειών, ο Διαμεσολαβητής και ο Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων εξομοιώνονται προς τα θεσμικά όργανα των Κοινοτήτων.

(11) Βλ. τη γνωμοδότηση προηγούμενου ελέγχου του ΕΕΠΔ σχετικά με το ΣΕΠ του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, που θα δημοσιευθεί στον ιστότοπό μας.

(12) C(2004) 193/3, όπως τροποποιήθηκε με το διορθωτικό C(2004) 517 και τροποποιήθηκε την τελευταία φορά με τον εσωτερικό κανονισμό του 2006, βλ. (στα αγγλικά) : http://ec.europa.eu/budget/library/sound_fin_mgt/ews_decision_en.pdf.

(*) Βλ. άρθρα 11-13 και 18 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Σχετικά με την έννοια της ενεργητικής προσέγγισης, βλ. : Έγγραφο αναφοράς του ΕΕΠΔ : Η πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα και η προστασία των δεδομένων, 12 Ιουλίου 2005, που είναι διαθέσιμο (στα αγγλικά, γαλλικά και γερμανικά, περίληψη στα ελληνικά) τον ιστότοπο : http://www.edps.europa.eu/publications/policy_papers_en.htm

11. Ο ΕΕΠΔ συμφωνεί ως προς την αρχή της κεντρικής βάσης δεδομένων με τους υποψηφίους και προσφέροντες που εμπιπτουν σε κάποια από τις περιπτώσεις στις οποίες αναφέρονται τα άρθρα 93, 94 και 96 παράγραφος 1 στοιχείο β) και παράγραφος 2 στοιχείο α), λαμβανομένων υπόψη των σκοπών της επεξεργασίας δεδομένων που προβλέπονται από το ΔΚ. Οι σκοποί αυτοί είναι η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας, η βελτίωση της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων των Κοινοτήτων και η εξασφάλιση της κυκλοφορίας εμπιστευτικών πληροφοριακών στοιχείων σχετικά με τρίτους.
12. Ωστόσο, μολονότι οι κεντρικές βάσεις δεδομένων και τα συστήματα ευρείας κλίμακας χρησιμοποιούνται διαρκώς περισσότερο, ο ΕΕΠΔ κρίνει ότι, εν πάση περιπτώσει, η ανάγκη για μια βάση δεδομένων του είδους αυτού πρέπει να εκτιμάται καταλλήλως και προσεκτικά και ότι, όταν δημιουργείται σχετική βάση δεδομένων, πρέπει να εφαρμόζονται ειδικές διασφαλίσεις βάσει των αρχών της προστασίας των δεδομένων. Κατά τον τρόπο αυτό θα αποφευχθούν οποιοσδήποτε εξελίξεις που θα έθιγαν άνευ λόγου την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ο ΕΕΠΔ πιστεύει ότι οποιαδήποτε πρόταση που προβλέπει τη δημιουργία κεντρικού τόπου συγκέντρωσης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να τηρεί το ευρωπαϊκό ρυθμιστικό πλαίσιο για την προστασία των δεδομένων και να το εφαρμόζει στην πράξη. Λ.χ., τα άρθρα 4 (ποιότητα των δεδομένων), 5 (θεμινό της επεξεργασίας) και 10 (επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 έχουν μεγαλύτερη σημασία για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα ευρωπαϊκά όργανα.
13. Επιπλέον, ο ΕΕΠΔ υπογραμμίζει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να συλλέγονται για νόμιμους σκοπούς [άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001]. Εν προκειμένω, ο ΕΕΠΔ κρίνει ότι, εάν τα νόμιμα συμφέροντα των οργάνων και οργανισμών απαιτούν τη δημιουργία του συστήματος προς προστασία των οικονομικών συμφερόντων και της φήμης των Κοινοτήτων, η εισαγωγή καταχώριση κατά συγκεκριμένου προσώπου μπορεί να έχει σοβαρές επιπτώσεις για το υποκείμενο των δεδομένων και επομένως πρέπει να εφαρμόζονται ειδικές διασφαλίσεις ώστε να προστατεύονται τα νόμιμα συμφέροντα του υποκειμένου των δεδομένων. Οι εν λόγω διασφαλίσεις αναπτύσσονται στις ακόλουθες παραγράφους.

II.2.α. Σχετικά υποκείμενα των δεδομένων

14. Η βάση δεδομένων ΣΕΠ βασίζεται στον επικυρωμένο «Φάκελο Νομικής Οντότητας» (εφεξής ΦΝΟ) και χρησιμοποιεί τα δεδομένα που περιέχονται στο φάκελο αυτό. Ο ΦΝΟ είναι μια γενική βάση δεδομένων, που καλύπτει τα νομικά ή φυσικά πρόσωπα τα οποία έχουν (είχαν) οποτεδήποτε συμβατικές και/ή οικονομικές σχέσεις με υπηρεσία της Επιτροπής: παρόχους υπηρεσιών, προσωπικό, εμπειρογνώμονες, δικαιούχους επιδοτήσεων. Το άρθρο 95 της πρότασης ΔΚ αναφέρεται μόνο στους υποψηφίους και προσφέροντες και δεν εφαρμόζεται στα μέλη του προσωπικού, δεδομένου ότι δεν μπορούν να είναι συγχρόνως υποψήφιοι ή προσφέροντες. Εν προκειμένω, ο ΕΕΠΔ προτείνει να αποσαφηνισθεί ο ορισμός των υποψηφίων και προσφερόντων στην πρόταση ΚΕ, ώστε να αποφεύγεται η σύγχυση μεταξύ των καλυπτόμενων οντοτήτων.

15. Ο ΕΕΠΔ προτείνει επιπλέον να αποσαφηνισθούν, στο άρθρο 134α της πρότασης ΚΕ, οι κατηγορίες οντοτήτων που επηρεάζονται από τη βάση δεδομένων. Το άρθρο 134α καλύπτει τρίτους, αποκαλούμενους επίσης νομικές οντότητες στο ΦΝΟ, οι οποίοι είναι είτε φυσικά είτε νομικά πρόσωπα. Επιπλέον, η πρόταση προβλέπει για το μέλλον μια τρίτη κατηγορία, κατά την έννοια ότι τα πληροφοριακά στοιχεία θα μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν φυσικά πρόσωπα με εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου όσον αφορά δεδομένα νομικά πρόσωπα. Κατά συνέπεια, στην τελευταία περίπτωση, τα φυσικά πρόσωπα θα εντάσσονται στο σύστημα μόνο εφόσον διαθέτουν εξουσία εκπροσώπησης. Προς το παρόν περιλαμβάνονται ως νέα αυτόνομη εισαγωγή στη βάση δεδομένων. Οι σχέσεις και διαφορές μεταξύ νομικών προσώπων και φυσικών προσώπων με εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου όσον αφορά δεδομένα νομικά πρόσωπα θα πρέπει να επωφεληθούν από την αποσαφήνιση.

II.2.β. Ενημέρωση των πληροφοριακών στοιχείων που εισάγονται στη βάση δεδομένων

16. Σύμφωνα με την αρχή της ποιότητας των δεδομένων [άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ.45/2001] τα δεδομένα πρέπει να είναι πρόσφορα, συναφή και όχι υπέρμετρα σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους συλλέγονται⁽¹³⁾. Είναι σαφές ότι η ποιότητα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μπορεί να εξασφαλισθεί μόνο εφόσον ελέγχεται τακτικά και καταλλήλως η ακρίβειά τους. Στο πλαίσιο της διαδικασίας που προβλέπεται προς το παρόν στο άρθρο 134α παράγραφος 2 της πρότασης η Επιτροπή παρέχει, μέσω ασφαλούς πρωτοκόλλου και σε τακτική βάση, επικυρωμένα δεδομένα περιλαμβανόμενα στη βάση δεδομένων στα πρόσωπα που ορίζονται στην παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου. Αυτό το προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα δεν είναι σαφές. Ο ΕΕΠΔ γνωρίζει ότι εξετάζονται εναλλακτικές λύσεις, περιλαμβανομένης της μόνιμης παροχής δεδομένων. Ωστόσο, αυτό δεν θα ήταν επαρκές. Πράγματι, κατά τη γνώμη του ΕΕΠΔ, η ενημέρωση της κεντρικής βάσης δεδομένων πρέπει να είναι συχνή και η συχνότητα πρέπει να είναι διαρθρωμένη και να τηρεί ακριβές χρονοδιάγραμμα (οι μηνιαίες ή εβδομαδιαίες διαβιβάσεις θα συνεβάλλαν στην εξασφάλιση της ακρίβειας και της έγκαιρης ενημέρωσης των δεδομένων).

II.2.γ. Διαχείριση και ασφάλεια

17. Η κεντρική βάση δεδομένων πρέπει να προστατεύεται επαρκώς. Η διαχείριση και η τήρηση του μεγαλύτερου δυνατού επιπέδου ασφαλείας όσον αφορά την κεντρική βάση δεδομένων αποτελεί βασική προϋπόθεση για την εξασφάλιση της κατάλληλης προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αποθηκεύονται στη βάση δεδομένων και της ενημέρωσής της. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτό το ικανοποιητικό επίπεδο ασφαλείας, πρέπει να εφαρμόζονται κατάλληλες διασφαλίσεις για τη διαχείριση των ενδεχόμενων κινδύνων που συνδέονται με την υποδομή του συστήματος και τους ενδιαφερομένους.

⁽¹³⁾ Στο ΣΕΠ περιλαμβάνονται τα ακόλουθα πληροφοριακά στοιχεία : Όνομα και διεύθυνση του προσώπου — Τύπος καταχώρισης ΣΕΠ — Ημερομηνία έναρξης — ημερομηνία λήξης της ενεργής καταχώρισης — Υπηρεσία της Επιτροπής που ζήτησε την προσθήκη της ειδικής ένδειξης ΣΕΠ.

18. Εν προκειμένω, ο ΕΕΠΔ είναι της γνώμης ότι πρέπει να τεθεί σε λειτουργία ένα συνεπές σύστημα επιλογής διατακτών, ώστε να επιτρέπεται η επαρκής προστασία των πληροφοριακών στοιχείων που αποθηκεύονται στην κεντρική βάση δεδομένων και να προστατεύεται η ακεραιότητά τους. Μολονότι το άρθρο 134α προβλέπει την επιλογή και τον προσδιορισμό των καθηκόντων του διατάκτη που είναι αρμόδιος να ζητεί την εισαγωγή στη βάση δεδομένων και να αποδέχεται τα επικυρωμένα δεδομένα που περιλαμβάνονται στη βάση δεδομένων, η διαδικασία αυτή προβλέπεται μόνο για τα όργανα, τους εκτελεστικούς οργανισμούς ή τους οργανισμούς του άρθρου 185 του ΔΚ και εφαρμόζεται για την Επιτροπή με την απόφαση της Επιτροπής για το Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης. Δεν προβλέπεται για το μέλλον ειδικός κανόνας όσον αφορά την κατάσταση των κρατών μελών, των τρίτων χωρών ή των διεθνών οργανισμών. Η κατάσταση αυτή μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα έλλειψη συνοχής όσον αφορά την προστασία των δεδομένων στα οποία παρέχεται πρόσβαση.
19. Ο ΕΕΠΔ εισηγείται να περιληφθούν σε συμπληρωματικούς διοικητικούς κανόνες διατάξεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο παρέχεται πρόσβαση σε δεδομένα στις αρχές και τους οργανισμούς των κρατών μελών, τις τρίτες χώρες και τους διεθνείς οργανισμούς καθώς και σχετικά με την ποσότητα δεδομένων στην οποία μπορεί να παρασχεθεί πρόσβαση. Πράγματι, ο ΕΕΠΔ θεωρεί σημαντικό να εξασφαλισθεί όχι μόνο ότι θα προστατεύονται τα πληροφοριακά στοιχεία που αποθηκεύονται στη βάση δεδομένων αλλά και ότι θα αποστέλλονται στις σχετικές και αρμόδιες αρχές και, στο πλαίσιο των αρχών αυτών, αποκλειστικά στους σχετικούς υπαλλήλους.
- II.2.δ. Ανταλλαγή δεδομένων
20. Ο ΕΕΠΔ δέχεται τη δημιουργία ενιαίου κεντρικού σημείου πρόσβασης στη βάση δεδομένων, το συντονισμό του οποίου αναλαμβάνει η Επιτροπή. Επιπλέον, η πρόταση ΔΚ επεκτείνει το παρόν πεδίο εφαρμογής του ΣΕΠ, προβλέποντας πρόσβαση για περισσότερες αρχές και οργανισμούς απ' ό,τι προηγουμένως. Η πρόταση ΔΚ προβλέπει συνεπώς διάφορες περιπτώσεις όσον αφορά την πρόσβαση στα πληροφοριακά στοιχεία. Οι περιπτώσεις αυτές αφορούν διάφορες αρχές και οργανισμούς και πρέπει να αναλυθούν χωριστά. Από την άποψη της προστασίας των δεδομένων, ο ΕΕΠΔ σημειώνει ότι αυτό το δικαίωμα πρόσβασης στη βάση δεδομένων, που παρέχεται σε διάφορους οργανισμούς, οδηγεί σε διαβίβαση δεδομένων σε κάθε ενδιαφερόμενο οργανισμό, παρά το γεγονός ότι τα δεδομένα αποθηκεύονται από την Επιτροπή. Κατά συνέπεια, η ανάλυση πρέπει να βασισθεί στα άρθρα 7, 8 και 9 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, που ρυθμίζουν τις διαβιβάσεις δεδομένων.
21. Η πρόταση ΔΚ διακρίνει μεταξύ δύο περιπτώσεων διαβίβασης δεδομένων. Η πρώτη αφορά τη διαβίβαση δεδομένων εντός ή μεταξύ κοινοτικών οργάνων και οργανισμών. Η δεύτερη αφορά το δικαίωμα πρόσβασης των κρατών μελών και τρίτων χωρών ή διεθνών οργανισμών. Για τους σκοπούς της παρούσας γνωμοδότησης ο ΕΕΠΔ αναλύει χωριστά την περίπτωση των κρατών μελών και την περίπτωση των τρίτων χωρών ή διεθνών οργανισμών, δεδομένου καλύπτονται χωριστά από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001.
22. Η πρώτη περίπτωση καλύπτεται από το άρθρο 95 παράγραφος 1 της πρότασης ΔΚ, που ορίζει ότι η βάση δεδομένων την οποία δημιουργεί και διαχειρίζεται η Επιτροπή είναι κοινή για τα όργανα, τους εκτελεστικούς οργανισμούς και τους οργανισμούς του άρθρου 185 του ΔΚ. Ο ΕΕΠΔ τονίζει ότι, όταν προβλέπεται διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εντός ή μεταξύ κοινοτικών οργάνων ή οργανισμών, εφαρμόζεται το άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Ο ΕΕΠΔ υπενθυμίζει λοιπόν ότι ο αποδέκτης των δεδομένων τα επεξεργάζεται μόνο για το σκοπό για τον οποίο διαβιβάστηκαν.
23. Η πρόσβαση των κρατών μελών, των τρίτων χωρών και των διεθνών οργανισμών καλύπτεται από τη δεύτερη υποπαράγραφο του άρθρου 95 παράγραφος 2 της πρότασης ΔΚ. Έχουν πρόσβαση στα πληροφοριακά στοιχεία της βάσης δεδομένων και μπορούν να τα λάβουν υπόψη τους, ανάλογα με την περίπτωση και με δική τους ευθύνη, για την ανάθεση συμβάσεων που συνδέονται με την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Κατά συνέπεια, η πρόταση προβλέπει την αυτόματη πρόσβαση στη βάση δεδομένων εντός του πλαισίου της ανάθεσης συμβάσεων που συνδέονται με την εκτέλεση του προϋπολογισμού.
24. Ο ΕΕΠΔ υπογραμμίζει ότι, όταν τα κράτη μέλη είναι αποδέκτες σχετικών δεδομένων, εφαρμόζεται το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Το άρθρο αυτό ρυθμίζει τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς αποδέκτες άλλους, εκτός από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας, οι οποίοι υπάγονται στην οδηγία 95/46/ΕΚ. Στην περίπτωση αυτή, είναι πιθανό να τηρείται το άρθρο 8 στοιχείο α), δεδομένου ότι η «αναγκαιότητα» των δεδομένων για την εκπλήρωση των καθηκόντων των αποδεκτών συνδέεται με τον τρόπο εκτέλεσης του προϋπολογισμού που έχει επιλέξει η Επιτροπή. Επιπλέον, όλοι αυτοί οι οργανισμοί ενεργούν δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας για την εφαρμογή της οδηγίας 95/46 και έχουν ως στόχο την εκτέλεση του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού.
25. Όσον αφορά τις τρίτες χώρες και τους διεθνείς οργανισμούς, εφαρμόζεται το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001⁽¹⁴⁾. Το άρθρο 9 παράγραφος 1 απαγορεύει τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς αποδέκτες άλλους, εκτός από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας, οι οποίοι δεν υπόκεινται στην εθνική νομοθεσία που θεσπίζεται κατ' εφαρμογή της οδηγίας 95/46/ΕΚ, εφόσον δεν διασφαλίζεται επαρκής βαθμός προστασίας στη χώρα του αποδέκτη ή στο πλαίσιο του αποδέκτη διεθνούς οργανισμού και εφόσον η διαβίβαση αποβλέπει αποκλειστικά στο να διευκολύνει την εκτέλεση καθήκοντος που εμπίπτει στην αρμοδιότητα του υπεύθυνου της επεξεργασίας. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 επιτρέπει παρεκκλίσεις, που καλύπτουν τις περιπτώσεις ανάθεσης συμβάσεων σε σχέση με την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Ο ΕΕΠΔ υπογραμμίζει ωστόσο ότι οι εξαιρέσεις αυτές πρέπει να ερμηνεύονται υπό τη στενή έννοια. Είναι προτιμότερο να προβλεφθούν επαρκείς διασφαλίσεις στην περίπτωση των δομικών διαβιβάσεων. Οι διαβιβάσεις δεδομένων από την κεντρική βάση έχουν δομικό χαρακτήρα και συνεπώς η ανάγκη διασφαλίσεων, λ.χ. με την προσθήκη συμβατικών ρητρών στη συμφωνία χορήγησης κεφαλαίων της ΕΕ, θα πρέπει να ρυθμισθεί στους κανόνες εφαρμογής.

⁽¹⁴⁾ Το άρθρο 9 είναι ανάλογο με τα άρθρα 25 και 26 της οδηγίας 95/46/ΕΚ.

26. Επιπλέον, δεν παρέχονται μόνο δεδομένα σε τρίτες χώρες από την κεντρική βάση δεδομένων, σύμφωνα με το άρθρο 95 του ΔΚ. Το άρθρο 134α των ΚΕ προβλέπει επίσης τη λήψη δεδομένων από τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς, που πιστοποιούν στο πλαίσιο αυτό στην Επιτροπή ότι τα πληροφοριακά στοιχεία συγκεντρώθηκαν και διαβιβάστηκαν σύμφωνα με τους κανόνες περί προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Εν προκειμένω, ο ΕΕΠΔ υπογραμμίζει τη σημασία της αρχής της ποιότητας των δεδομένων κατά την πραγματοποίηση διεθνών διαβιβάσεων δεδομένων. Πρέπει να εξασφαλισθεί η τήρηση των διατάξεων του κανονισμού(ΕΚ) αριθ. 45/2001 όσον αφορά την ακρίβεια και την ενημέρωση των δεδομένων που παρέχονται στην Επιτροπή και εισάγονται στη βάση δεδομένων. Κατά συνέπεια, όταν συνάπτονται συμβάσεις χρηματοδότησης, θα έχει σημασία να προσδιορίζονται τα καλυπτόμενα δεδομένα και οι εγγυήσεις για την ποιότητά τους. Η ανάγκη σχετικών διασφαλίσεων θα πρέπει επίσης να αναφέρεται στους κανόνες εφαρμογής.

II.2.ε. Δικαιώματα υποψηφίων και προσφερόντων

27. Οι υποψήφιοι και προσφέροντες που περιλαμβάνονται στην κεντρική βάση δεδομένων απολαύουν διασφαλίσεων σχετικά με τη διαχείριση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα της κεντρικής βάσης δεδομένων τα οποία τους αφορούν. Οι εν λόγω διασφαλίσεις θα πρέπει μεταξύ άλλων να παρέχονται με το δικαίωμα ενημέρωσης του υποκειμένου των δεδομένων και το δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα που το αφορούν.

28. Το δικαίωμα ενημέρωσης καλύπτεται από το άρθρο 134α παράγραφος 1 τρίτη υποπαράγραφος της πρότασης ΚΕ. Ο ΕΕΠΔ κρίνει πάντως ότι η διατύπωση της παραγράφου αυτής θα πρέπει να αναθεωρηθεί και να ερμηνευθεί ως εξής: «Τα όργανα, οι εκτελεστικοί οργανισμοί και οι αρχές και οργανισμοί που προβλέπονται στο άρθρο 95 παράγραφοι 1 και 2 του δημοσιονομικού κανονισμού πιστοποιούν στην Επιτροπή ότι τα πληροφοριακά στοιχεία συγκεντρώθηκαν και διαβιβάστηκαν σύμφωνα με τους κανόνες περί προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ότι ο εμπλεκόμενος τρίτος ενημερώθηκε για τη διαβίβαση των στοιχείων αυτών». Ο ΕΕΠΔ υπογραμμίζει ότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 εφαρμόζεται στα όργανα, τους εκτελεστικούς οργανισμούς και άλλους οργανισμούς, αλλά ότι οι εθνικές νομοθεσίες για την εφαρμογή της οδηγίας 95/46/ΕΚ θα εφαρμόζονται στα κράτη μέλη. Ωστόσο, ενδέχεται να προκύψουν προβλήματα σε εθνικό επίπεδο όταν τρίτη χώρα δεν παρέχει στους υπηκόους της το δικαίωμα ενημέρωσης. Ο ΕΕΠΔ φρονεί ότι η Επιτροπή θα πρέπει να μεριμνήσει για μηχανισμό που να επιτρέπει σε οποιοσδήποτε υποψήφιος ή προσφέροντες να λαμβάνουν γνώση της εισαγωγής τους στην κεντρική βάση δεδομένων.

29. Επιπλέον, ο ΕΕΠΔ τάσσεται υπέρ της ενεργητικής προσέγγισης του δικαιώματος ενημέρωσης⁽¹⁵⁾. Στην γνωμοδότηση προηγούμενου ελέγχου όσον αφορά την εφαρμογή του ΣΕΠ του Δικαστηρίου⁽¹⁶⁾, ο ΕΕΠΔ σημειώνει με ικανοποίηση ότι όλοι οι τρίτοι ενημερώνονται εκ των προτέρων ότι δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τους αφορούν ενδέχεται, όχι μόνο να χρησιμοποιηθούν από το Δικαστήριο για εσωτερικούς σκοπούς σχετικούς με τη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης, αλλά και να κοινοποιηθούν σε άλλα όργανα στο πλαίσιο των άρθρων 93 και 94 του ΔΚ, προκειμένου να περιληφθούν στη βάση δεδομένων της Επιτροπής που προβλέπεται στο άρθρο 95 του ΔΚ. Στις περιπτώσεις αυτές έχει γνωστοποιηθεί ήδη στον τρίτο η

δυνατότητα αποκλεισμού του από τη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης ή από την ανάθεση σύμβασης, εφόσον περιλαμβάνεται στη βάση δεδομένων της Επιτροπής. Παρομοίως, ο ΕΕΠΔ αναγνωρίζει επίσης τις προσπάθειες που έχουν καταβληθεί για την παροχή πρόσθετων δικαιωμάτων ενημέρωσης. Η αιτιολογική παράγραφος 36 της πρότασης ΔΚ, λ.χ., ρυθμίζει το δικαίωμα ενημέρωσης των απορριπτόμενων υποψηφίων μετά την ανάθεση σύμβασης. Όπως έχει τονισθεί ήδη στην παρούσα γνωμοδότηση, ο ΕΕΠΔ προτείνει να ακολουθείται η διαδικασία αυτή σε όλα τα ενδιαφερόμενα όργανα, αρχές και οργανισμούς και να προβλέπεται στην πρόταση ΚΕ.

30. Το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 καθιερώνει δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων στις πληροφορίες που κατέχει ο υπεύθυνος της επεξεργασίας. Κατά συνέπεια, προς υλοποίηση του δικαιώματος αυτού, θα πρέπει να προβλέπεται στους κανόνες εφαρμογής ότι οποιοσδήποτε τρίτος που περιλαμβάνεται στη βάση δεδομένων έχει δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα που τον αφορούν και ότι αυτό το δικαίωμα δεν θα πρέπει να περιορίζεται για άλλους λόγους εκτός από εκείνους που αναφέρονται στο άρθρο 20 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Επιπλέον, το δικαίωμα πρόσβασης συνδέεται στενά με την προαναφερόμενη ενεργητική προσέγγιση, κατά την έννοια ότι, εάν τα πρόσωπα αυτά δεν γνωρίζουν ότι περιλαμβάνονται στη βάση δεδομένων, μεταξύ άλλων δεν θα είναι σε θέση να ασκήσουν το σχετικό δικαίωμα πρόσβασης.

II.2.στ. Ανάγκη προηγούμενου ελέγχου

31. Σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 2 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, οι επεξεργασίες που αποσκοπούν στην αξιολόγηση της προσωπικότητας των υποκειμένων των δεδομένων, όπως οι ικανότητές τους, η απόδοσή τους ή η συμπεριφορά τους, ενδέχεται να παρουσιάσουν ιδιαίτερους κινδύνους για τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων. Επιπλέον, το ίδιο ισχύει όταν περιέχουν δεδομένα σχετικά με επεξεργασίες που έχουν ως σκοπό τον αποκλεισμό ενός ατόμου από κάποιο δικαίωμα, παροχή ή σύμβαση (άρθρο 27 παράγραφος 2 στοιχείο δ)).

32. Κατά την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας γνωμοδότησης τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο έχουν προβεί σε κοινοποίηση προς τον ΕΕΠΔ για προηγούμενο έλεγχο του Συστήματος Έγκαιρης Προειδοποίησης βάσει του ισχύοντος ΔΚ. Δεδομένου ότι με τη νέα διατύπωση του ΔΚ εισάγονται τροποποιήσεις στη διαχείριση της βάσης δεδομένων όσον αφορά τη δημιουργία και τη λειτουργία κοινής βάσης δεδομένων στην οποία θα έχουν πρόσβαση και θα αποστέλλουν δεδομένα τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμοί, ο ΕΕΠΔ θεωρεί ότι πρόκειται για ουσιώδη αλλαγή που εμπίπτει στο άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Όταν συνεπώς η Επιτροπή λάβει τα μέτρα εφαρμογής του νέου νομικού πλαισίου, ο ΕΕΠΔ θα προβεί σε προηγούμενο έλεγχο του συστήματος.

III. ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

33. Ο ΕΕΠΔ δράττεται της ευκαιρίας προκειμένου να εξετάσει χωριστά μια διάταξη με την οποία ασχολήθηκε σε παλαιότερες υποθέσεις προηγούμενου ελέγχου σχετικές με δημοσιονομικά θέματα, μολονότι η εν λόγω διάταξη δεν καλύπτεται από τις προτεινόμενες τροποποιήσεις.

⁽¹⁵⁾ Βλ. ανωτέρω σχετικά με την αρχή της διαφάνειας.

⁽¹⁶⁾ Θα δημοσιευθεί σύντομα στον ιστότοπό μας : www.europa.edps.eu

Ισχύον πλαίσιο

34. Το άρθρο 49 των ισχυόντων ΚΕ, που αφορά τη διατήρηση των δικαιολογητικών εγγράφων από τους διατάκτες, ορίζει ότι «Τα συστήματα και οι διαδικασίες διαχείρισης που αφορούν την διατήρηση των πρωτοτύπων δικαιολογητικών εγγράφων προβλέπουν: (...) δ) τη διατήρηση των εγγράφων αυτών επί περίοδο τουλάχιστον πέντε ετών από την ημερομηνία χορήγησης της απαλλαγής εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για το οικονομικό έτος στο οποίο αναφέρονται τα έγγραφα αυτά. Τα έγγραφα που αφορούν πράξεις οι οποίες δεν έχουν κλείσει οριστικά διατηρούνται για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από το προβλεπόμενο στο στοιχείο δ) του πρώτου εδαφίου, δηλ. έως το τέλος του επόμενου έτους από εκείνο κατά το οποίο έκλεισαν οι πράξεις».
35. Η αρχή σχετικά με τη διατήρηση των δικαιολογητικών εγγράφων, όπως ορίζεται στους ΚΕ, επιτρέπει συνεπώς περίοδο διατήρησης έως και 7 ετών, για τους σκοπούς της απαλλαγής των λογαριασμών των ευρωπαϊκών οργάνων και οργανισμών.
36. Τα δικαιολογητικά έγγραφα που διατηρούνται από τους διατάκτες ενδέχεται να περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και στο βαθμό αυτό ισχύουν επίσης οι αρχές για τη διατήρηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001 σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών.
37. Ως γενική αρχή το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 προβλέπει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να είναι πρόσφορα, συναφή προς το θέμα και όχι υπέρμετρα σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους συλλέγονται και/ή υφίστανται περαιτέρω επεξεργασία. Το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του κανονισμού προβλέπει περαιτέρω ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να διατηρούνται υπό μορφή που να επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων τους μόνο κατά τη διάρκεια της περιόδου που είναι αναγκαία για την επίτευξη των σκοπών για τους οποίους έχουν συλλεγεί ή υφίστανται περαιτέρω επεξεργασία.
38. Το άρθρο 37 του κανονισμού θεσπίζει ειδικούς κανόνες όσον αφορά τη διατήρηση των δεδομένων κίνησης και χρέωσης στο πλαίσιο των εσωτερικών επικοινωνιακών δικτύων. Τα δίκτυα αυτά ορίζονται στο άρθρο 34 ως «τηλεπικοινωνιακά δίκτυα ή τερματικοί εξοπλισμοί που λειτουργούν υπό τον έλεγχο οργάνου ή οργανισμού της Κοινότητας». Το άρθρο εφαρμόζεται συνεπώς στα δεδομένα κίνησης και χρέωσης που συλλέγονται από εσωτερικά δίκτυα των κοινοτικών οργάνων ή οργανισμών.
39. Σύμφωνα με το άρθρο 37 παράγραφος 1, τα δεδομένα κίνησης, τα οποία υποβάλλονται σε επεξεργασία και εισάγονται στη μνήμη με σκοπό την καταγραφή των κλήσεων ή των λοιπών συνδέσεων μέσω του εκάστοτε τηλεπικοινωνιακού δικτύου, διαγράφονται ή καθίστανται ανώνυμα κατά το πέρασ της συγκεκριμένης κλήσης ή άλλης σύνδεσης. Κατά συνέπεια τα δεδομένα διαγράφονται κατ' αρχήν εφόσον δεν απαιτούνται πλέον για την καταγραφή της κλήσης ή σύνδεσης.
40. Το άρθρο 37 παράγραφος 2 προβλέπει πάντως ότι τα δεδομένα κίνησης ⁽¹⁷⁾, όπως ορίζονται σε κατάλογο ο οποίος εγκρίνεται από τον ΕΕΠΔ, είναι δυνατόν να υποβάλλονται σε επεξεργασία για τους σκοπούς της διαχείρισης του προϋπολογισμού και της κίνησης, συμπεριλαμβανομένου του ελέγχου της επιτρεπόμενης

χρήσης του τηλεπικοινωνιακού συστήματος. Αυτά τα δεδομένα διαγράφονται ή καθίστανται ανώνυμα το συντομότερο δυνατόν, το αργότερο σε έξι μήνες μετά τη συλλογή τους, εκτός εάν η μεταγενέστερη διατήρησή τους είναι απαραίτητη για την αναγνώριση, την άσκηση ή την υπεράσπιση δικαιώματος στο πλαίσιο αγωγής υπό εκδίκαση ενώπιον δικαστηρίου. Εάν η προθεσμία των έξι μηνών εκπνεύσει χωρίς να κινηθεί διαδικασία, τα δεδομένα κίνησης πρέπει να διαγραφούν ή να καταστούν ανώνυμα. Εάν κινηθεί διαδικασία εντός της προθεσμίας, η εν λόγω διαδικασία διακόπτει την προθεσμία παραγραφής έως το πέρας της διαδικασίας και περαιτέρω έως τη λήξη της προθεσμίας παραγραφής που προβλέπεται για οποιαδήποτε προσφυγής ή το πέρας της διαδικασίας προσφυγής, ανάλογα με την περίπτωση. Η διατήρηση δεδομένων κίνησης και χρέωσης πέραν των έξι μηνών μπορεί να δικαιολογηθεί μόνο βάσει του άρθρου 20.

41. Το άρθρο 20 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 προβλέπει τη δυνατότητα εξαιρέσεων και περιορισμών όσον αφορά την άμεση διαγραφή των δεδομένων κίνησης σύμφωνα με το άρθρο 37 παράγραφος 1 σε ορισμένες περιπτώσεις που απαριθμούνται στο άρθρο. Τα δεδομένα κίνησης μπορούν να διατηρούνται ιδίως εφόσον αυτό αποτελεί αναγκαίο μέτρο για τη διασφάλιση της πρόληψης, διερεύνησης, διακρίβωσης και δίωξης αξιόποινων πράξεων, σημαντικού οικονομικού ή χρηματοοικονομικού συμφέροντος ενός κράτους μέλους ή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, μεταξύ άλλων στο νομισματικό, δημοσιονομικό και φορολογικό τομέα, ή της προστασίας του υποκειμένου των δεδομένων ή των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων προσώπων. Το άρθρο 20, ως εξαίρεση των αρχών της προστασίας των δεδομένων που καθιερώνονται με τον κανονισμό, πρέπει να ερμηνεύεται υπό τη στενή έννοια και εφαρμόζεται μόνο κατά περίπτωση. Επιπλέον, το άρθρο 20 προβλέπει μόνο εξαιρέσεις από την άμεση διαγραφή των δεδομένων κίνησης σύμφωνα με το άρθρο 37 παράγραφος 1 και όχι από το χρονικό όριο των έξι μηνών σύμφωνα με το άρθρο 37 παράγραφος 2. Το άρθρο 20 δεν μπορεί συνεπώς να χρησιμεύσει ως δικαιολογία για τη διατήρηση δεδομένων κίνησης πέραν των έξι μηνών προς γενικό σκοπό λογιστικού ελέγχου όπως προβλέπεται στο άρθρο 49 ΚΕ.

Ανάγκη αναθεώρησης

42. Ο ΕΕΠΔ συνιστά συνεπώς την αναθεώρηση των διατάξεων των ΚΕ σχετικά με τη διατήρηση των δικαιολογητικών εγγράφων, ώστε να εξασφαλισθεί η τήρηση των αρχών που διέπουν την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
43. Προκειμένου να εξασφαλισθεί η τήρηση των αρχών αυτών, πρέπει να εξετάζονται προσεκτικά τα πληροφοριακά στοιχεία που περιέχονται στα δικαιολογητικά έγγραφα. Πράγματι, τα δικαιολογητικά έγγραφα περιλαμβάνουν πληροφοριακά στοιχεία διαφόρων επιπέδων: γενικά πληροφοριακά στοιχεία που αφορούν τη δημοσιονομική απαλλαγή, περιλαμβανομένου ενδεχόμενου λογιστικού ελέγχου, και λεπτομερή στοιχεία που δεν είναι καθεαυτά απαραίτητα για το δημοσιονομικό έλεγχο.
44. Η γενική αρχή θα πρέπει να είναι ότι, εφόσον τα δικαιολογητικά έγγραφα περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, μπορούν να υποβάλλονται σε επεξεργασία μόνο τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που απαιτούνται για το σκοπό της δημοσιονομικής απαλλαγής. Όσο είναι δυνατόν, τα έγγραφα που περιλαμβάνουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία δεν είναι απαραίτητα για το σκοπό αυτό θα πρέπει να διαγράφονται. Η διατήρηση των σχετικών δεδομένων είναι δυνατή μόνο εφόσον απαιτείται για το σκοπό της δημοσιονομικής απαλλαγής. Η περίοδος των 5-7 ετών που καθορίζεται στο άρθρο 49 ΚΕ πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να θεωρείται ως ανώτατο χρονικό όριο διατήρησης των δικαιολογητικών εγγράφων.

⁽¹⁷⁾ Τα δεδομένα χρέωσης δεν αναφέρονται ρητά στο άρθρο 37 παράγραφος 2, αλλά μπορεί να συναχθεί εμμέσως ότι καλύπτονται από τη διάταξη αυτή.

45. Όσον αφορά τη διατήρηση δικαιολογητικών εγγράφων που περιέχουν λεπτομέρειες όπως τα δεδομένα κίνησης, η αρχή θα πρέπει να είναι ότι τα εν λόγω δεδομένα κίνησης διαγράφονται εφόσον δεν απαιτούνται πλέον για το σκοπό της δημοσιονομικής απαλλαγής. Όταν τα δικαιολογητικά έγγραφα είναι δομημένα σε διάφορα επίπεδα, το χαμηλότερο και λεπτομερέστερο επίπεδο, που ενδέχεται να περιέχει δεδομένα κίνησης, δεν είναι απαραίτητο και δεν θα πρέπει να διατηρείται για το σκοπό της δημοσιονομικής απαλλαγής. Εάν τα δικαιολογητικά έγγραφα δεν είναι δομημένα σε διάφορα επίπεδα, θα πρέπει να εξετάζεται η μερική επεξεργασία των πληροφοριακών στοιχείων που περιέχουν τα έγγραφα, με την προϋπόθεση ότι αυτό δεν συνεπάγεται δυσανάλογη προσπάθεια.
46. Εν προκειμένω ο ΕΕΠΔ θα ήθελε να αναφέρει ως παράδειγμα τους προϋπολογισμούς σταθερής τηλεφωνίας των οργάνων. Όσον αφορά τη σταθερή τηλεφωνία, η αρχή που καθιερώνεται στο άρθρο 37 συνεπάγεται ότι τα δεδομένα κίνησης, όπως ο καλών αριθμός, ο καλούμενος αριθμός και η διάρκεια της κλήσης, μπορούν να διατηρηθούν για το σκοπό της διαχείρισης της κίνησης και της δημοσιονομικής διαχείρισης, περιλαμβανομένης της διαπίστωσης της επιτρεπόμενης χρήσης του επικοινωνιακού συστήματος, έως έξι μήνες. Μόλις διαπιστωθεί η επιτρεπόμενη χρήση των επικοινωνιακών εργαλείων, οποιαδήποτε δεδομένα κίνησης θα πρέπει να διαγράφονται ή να καθίστανται ανώνυμα. Εάν πρέπει να διατηρηθούν δεδομένα για το λογιστικό έλεγχο των επικοινωνιακών δαπανών σύμφωνα με τους ΚΕ, δεν χρειάζεται να διατηρούνται λεπτομερή δεδομένα κίνησης. Τα μόνα σχετικά δεδομένα τα οποία επιτρέπεται να διατηρούνται για δημοσιονομικούς σκοπούς αφορούν τις επικοινωνιακές δαπάνες που δεν αποκαλύπτουν υποκείμενα δεδομένα κίνησης ⁽¹⁸⁾.

Υποδείξεις για ένα τροποποιημένο άρθρο 49

47. Προκειμένου να ρυθμισθεί αυτό το θέμα του συμβατού, ο ΕΕΠΔ εισηγείται να προστεθεί στο άρθρο 49 ΚΕ η εξής παράγραφος: «Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται στα δικαιολογητικά έγγραφα θα πρέπει να διαγράφονται, εφόσον είναι δυνατόν, όταν τα εν λόγω δεδομένα δεν είναι απαραίτητα για το σκοπό της δημοσιονομικής απαλλαγής. Εν πάση περιπτώσει θα πρέπει να τηρείται το άρθρο 37 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) (ΕΚ) αριθ. 45/2001 όσον αφορά τη διατήρηση των δεδομένων κίνησης».

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο ΕΕΠΔ εκτιμά το γεγονός ότι του ζητήθηκε η γνώμη του σχετικά με τις παρούσες προτάσεις, οι οποίες προβλέπουν χρηστή και πλέον διαφανή δημοσιονομική διαχείριση των κοινοτικών κεφαλαίων. Επίσης τον χαροποιεί το γεγονός ότι με την ευκαιρία αυτή μπόρεσε να θίξει διάφορες ειδικές πτυχές της προστασίας των δεδομένων σχετικές με την εφαρμογή τους, ιδίως στο πλαίσιο του Συστήματος Έγκαιρης Προειδοποίησης.

Όσον αφορά την ουσία, ο ΕΕΠΔ συνιστά τα εξής:

- στους κανόνες εφαρμογής θα πρέπει να αναφέρεται η ενεργητική προσέγγιση (προηγούμενη ενημέρωση και ανατροφοδότηση με πληροφορίες), που θα πρέπει να εφαρμόζεται ευρέως από

όλα τα σχετικά όργανα, αρχές και οργανισμούς σύμφωνα με την αρχή της διαφάνειας,

- κατά τη δημιουργία μιας κεντρικής βάσης δεδομένων πρέπει να εφαρμόζονται ειδικές διασφαλίσεις σύμφωνα με τις αρχές της προστασίας των δεδομένων,
 - Στο άρθρο 134α των κανόνων εφαρμογής θα πρέπει να προσδιορίζονται οι έννοιες των υποψηφίων και των προσφερόντων καθώς και οι κατηγορίες οντοτήτων που επηρεάζονται από τη βάση δεδομένων,
 - θα πρέπει να περιληφθεί στους κανόνες εφαρμογής χρονοδιάγραμμα όσον αφορά την ενημέρωση των πληροφοριακών στοιχείων που περιέχονται στη βάση δεδομένων,
 - για να αποφεύγεται η έλλειψη συνοχής, πρέπει να εφαρμοσθεί ένα σύστημα επιλογής διατακτών μεταξύ κρατών μελών, αρχών και οργανισμών· η πρόσβαση τους στα πληροφοριακά στοιχεία καθώς και τα δεδομένα στα οποία θα είναι δυνατή η πρόσβαση σύμφωνα με το άρθρο 95 παράγραφος 2 θα πρέπει να καθορισθούν με συμπληρωματικούς διοικητικούς κανόνες,
 - οι διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την κεντρική βάση δεδομένων είναι δομικές και συνεπώς η ανάγκη διασφαλίσεων συνεπώς η ανάγκη διασφαλίσεων, λ.χ. συμβατικών ρητρών, θα πρέπει να ρυθμισθεί στους κανόνες εφαρμογής,
 - όταν λαμβάνονται δεδομένα από τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς, θα έχει σημασία να προσδιορίζονται τα καλυπτόμενα δεδομένα και οι εγγυήσεις για την ποιότητά τους και κατά συνέπεια η ανάγκη σχετικών διασφαλίσεων θα πρέπει επίσης να αναφέρεται στους κανόνες εφαρμογής,
 - η διατύπωση του άρθρου 134α παράγραφος 1 τρίτη υποπαραγράφος των κανόνων εφαρμογής θα πρέπει να αναθεωρηθεί ώστε να αφορά τα όργανα, τους εκτελεστικούς οργανισμούς, τις αρχές και τους οργανισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 95 παράγραφοι 1 και 2 του δημοσιονομικού κανονισμού,
 - όσον αφορά το δικαίωμα πρόσβασης των υποψηφίων και προσφερόντων, θα πρέπει να περιληφθεί παραπομπή στο άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001,
 - προκειμένου να ρυθμισθεί το θέμα του συμβατού με το άρθρο 37 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, ο ΕΕΠΔ εισηγείται να προστεθεί μια παράγραφος στο άρθρο 49 ΚΕ,
- Όσον αφορά τη διαδικασία, ο ΕΕΠΔ:
- συνιστά να περιληφθεί ρητή παραπομπή στην παρούσα γνωμοδότηση στο προίμιο της πρότασης,
 - υπενθυμίζει ότι, δεδομένου ότι οι προβλεπόμενες επεξεργασίες θα επιφέρουν σημαντικές αλλαγές στη διαχείριση της βάσης δεδομένων και συνεπώς εμπίπτουν στο άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, ο ΕΕΠΔ πρέπει να προβεί σε προηγούμενο έλεγχο του συστήματος πριν από την εφαρμογή του.

Έγινε στις Βρυξέλλες στις 12 Δεκεμβρίου 2006

Peter HUSTINX

Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων

⁽¹⁸⁾ Ένα σαφές παράδειγμα εν προκειμένω περιέχεται στη γνωμοδότηση του ΕΕΠΔ σχετικά με τη διαδικασία TOP 50 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (υπόθεση 2004-0126).